

Rolnictwo w województwie wielkopolskim w 2019 r.

27.07.2020 r.

↑0,9%

Wzrost powierzchni gospodarstw rolnych w stosunku do 2018 r.

W 2019 r. zwiększyła się, zarówno ogólna powierzchnia gospodarstw rolnych (o 0,9%), jak i użytków rolnych (o 1,3%). Zaobserwowano wzrost pogłowia zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem świń. W skupie odnotowano spadek dostaw zbóż, mniejszą podaż bydła i trzody chlewnej oraz wzrost cen niemal wszystkich podstawowych produktów rolnych.

Użytkowanie gruntów

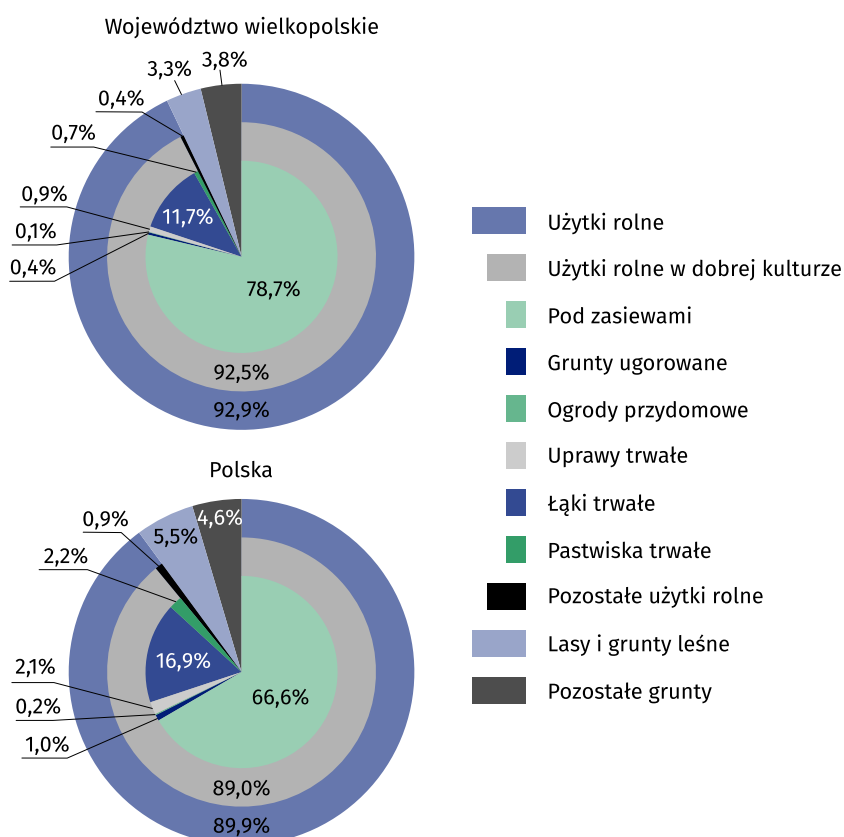
Gospodarstwa rolne zajmowały 1895,8 tys. ha, tj. 63,6% powierzchni geodezyjnej województwa wielkopolskiego, wynoszącej według stanu w dniu 1.01.2019 r. 2982,7 tys. ha. Grunty wielkopolskich gospodarstw stanowiły 11,6% powierzchni gospodarstw rolnych kraju. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 1669,2 tys. ha, tj. 88,0% powierzchni gospodarstw w województwie.

W czerwcu 2019 r. w wielkopolskim 123,0 tys. gospodarstw rolnych (o 1,4 tys., tj. 1,2% mniej niż przed rokiem) użytkowało 1760,0 tys. ha użytków rolnych (o 22,4 tys. ha, tj. 1,3% więcej). Użytki rolne stanowiły 92,9% powierzchni gospodarstw rolnych (w kraju 89,9%) i w 99,6% były to użytki w dobrej kulturze (w kraju 99,1%). Przeważająca część użytków rolnych, mianowicie 88,4%, była własnością gospodarstw indywidualnych (w kraju 92,6%). Średnia powierzchnia gospodarstwa posiadającego użytki rolne wyniosła 15,41 ha, a powierzchnia użytków rolnych 14,31 ha (w kraju odpowiednio 11,63 ha i 10,45 ha).

Powierzchnia użytków rolnych, jak i użytków rolnych w dobrej kulturze w ciągu roku wzrosła o 1,3%

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wyniosła 14,31 ha

Wykres 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r.

Powierzchnia zasiewów

W 2019 r. pod zasiewy przeznaczono 1493,7 tys. ha, tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem (w Polsce o 0,6%). W gospodarstwach indywidualnych uprawę prowadzono na powierzchni 1311,8 tys. ha, obejmującej 87,8% zasiewów ogółem (w kraju 91,6%). Obszar zajmowany przez rośliny uprawne w województwie stanowił 13,7% takiej powierzchni w kraju.

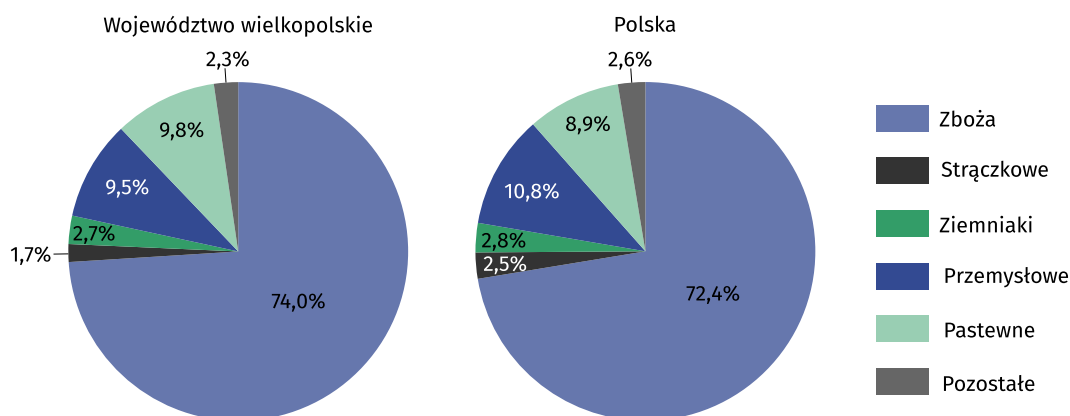
W ogólnej powierzchni zasiewów największy areal – 1105,5 tys. ha (74,0%; wzrost w stosunku do roku 2018 o 2,5%) zajmowały zboża ogółem, tj. zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi. W strukturze zasiewów zbóż największy udział stanowiły pszenica (21,1%), pszenżyto (19,3%) oraz żyto (15,6%). W porównaniu z rokiem poprzednim największy wzrost w powierzchni upraw zbóż podstawowych odnotowano dla pszenżyta jarego – o 28,0% oraz owsa – o 21,0%, natomiast spadek dla pszenicy jarej – o jedną czwartą. Gospodarstwa indywidualne uprawiały 992,5 tys. ha zbóż, tj. 89,8% całego areалу tych upraw.

Pod uprawę roślin pastewnych przeznaczono 145,9 tys. ha, tj. 9,8% powierzchni zasiewów (w kraju 8,9%) i była ona mniejsza od ubiegłorocznej o 9,4% (w kraju o 4,8%). Przeważającym gatunkiem w tej grupie roślin była kukurydza na zielonkę, stanowiąca 69,9% powierzchni upraw pastewnych. Gospodarstwa indywidualne przeznaczyły pod te uprawy 123,6 tys. ha, tj. 84,7% wszystkich zasiewów roślin pastewnych.

Łączna powierzchnia upraw przemysłowych wyniosła 141,3 tys. ha i stanowiła 9,5% zasiewów w województwie (w kraju 10,8%). Na przestrzeni roku odnotowano zmniejszenie obszaru tych upraw o 5,8% (w kraju wzrost o 2,8%). Największy areal przeznaczono pod uprawę rzepaku i rzepiku – 59,5% oraz buraków cukrowych – 37,7% (w kraju odpowiednio 74,4% i 20,5%). Rośliny, uprawiane jako surowiec dla przemysłu, zajmowały w gospodarstwach indywidualnych 103,1 tys. ha, tj. 73,0% ich powierzchni ogółem.

Ziemniaki zajmowały areal upraw wynoszący 40,6 tys. ha, czyli o 27,8% większy niż przed rokiem, a jego udział w strukturze zasiewów wynosił 2,7% (w kraju wzrost o 4,0% i udział na poziomie 2,8%). Gospodarstwa indywidualne uprawiały 38,4 tys. ha, tj. 94,4% obszaru obsadzonego ziemniakami w wielkopolskim.

Wykres 2. Struktura zasiewów w 2019 r.

Środki produkcji

Zużycie nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2018/19 kształtowało się na poziomie niższym o 14,3% aniżeli przed rokiem, tj. 253,9 tys. ton w przeliczeniu na czysty składnik. Ilość ta stanowiła 13,3% masy tych środków zastosowanych w kraju. Nawożenie mineralne w gospodarstwach indywidualnych wynosiło 220,3 tys. ton NPK, co stanowiło 86,8% ilości zużytych nawozów ogółem. Proporcje w zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik N:P:K (zużycie nawozów azotowych przyjęto za 1) kształtowały się na poziomie 1,00:0,32:0,57 (w kraju 1,00:0,35:0,57).

Areal przeznaczony pod uprawę zbóż w województwie stanowił 14,0% ich powierzchni w kraju

Wśród roślin upraw pastewnych kukurydza na zielonkę była gatunkiem dominującym (niemal 70%)

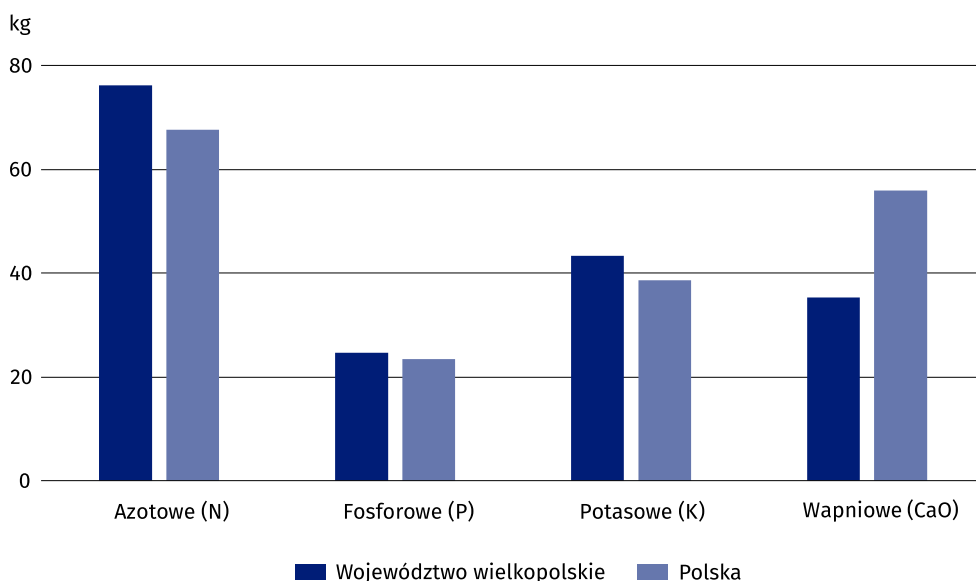
W roku gospodarczym 2018/19 przeciętne zużycie nawozów mineralnych (NPK) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosło 144,3 kg, w tym na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej – 144,9 kg (w kraju odpowiednio 129,7 kg i 131,0 kg). Średnia dawka nawożenia mineralnego była mniejsza od zastosowanej w ubiegłym roku gospodarczym o 15,3%.

Zużycie nawozów wapniowych (CaO) wyniosło 62,1 tys. ton (w tym magnezowo-wapniowych 23,0 tys. ton) i było znacznie mniejsze niż w poprzednim roku gospodarczym – o 41,2%. Ilość nawozów wapniowych wysiana w wielkopolskim stanowiła 7,6% ilości zużytej w kraju, a większa jej część, tj. 72,7% została przeznaczona do wapnowania gleb w gospodarstwach indywidualnych.

Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych zużyto 35,3 kg CaO, w tym na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej – 35,5 kg (w kraju odpowiednio 55,9 kg i 56,4 kg). W porównaniu z rokiem gospodarczym 2017/18 zużycie tych nawozów zmalało o 41,9%.

Średnie zużycie nawozów NPK na 1 ha użytków rolnych wyniosło 144,3 kg, natomiast wapniowych 35,3 kg

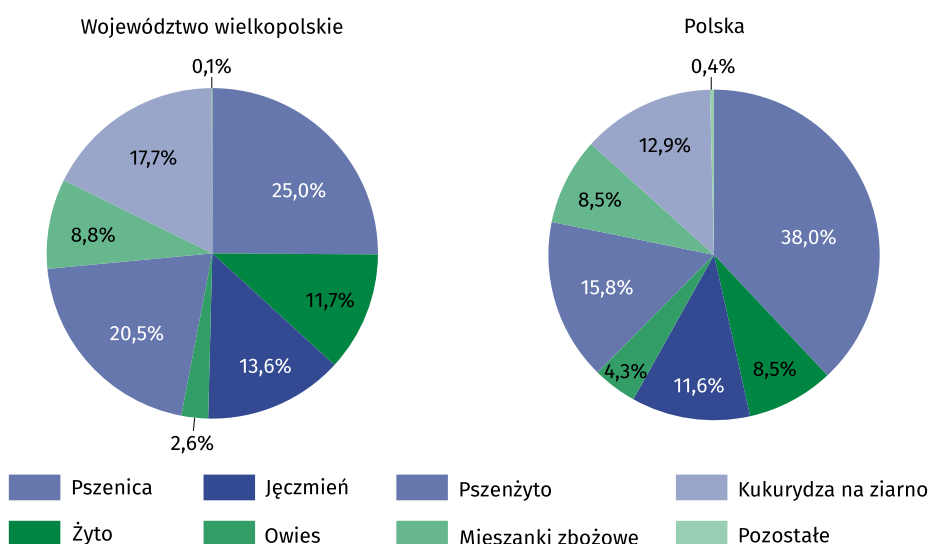
Wykres 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2018/19

Produkcja roślinna

Przy plonie 34,8 dt z 1 ha, wyższym o 4,8% od ubiegłorocznego, zebrano 3843,8 tys. ton zbóż, tj. o 7,4% więcej niż przed rokiem. Z gospodarstw indywidualnych pochodziło 3287,3 tys. ton ziarna zbóż, tj. 85,5% zbioru uzyskanego ogółem.

Wykres 4. Struktura zbiorów zbóż w 2019 r.

Tablica 1. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony w dt z 1 ha	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2018=100		
Zboża	1105532	34,8	38438247	102,5	104,8	107,4
w tym: pszenica	233394	41,3	9630076	98,6	107,0	105,5
żyto	172616	26,0	4486482	107,3	114,0	122,2
jęczmień	159562	32,8	5238609	102,6	115,5	118,7
owies	44367	22,3	989895	121,0	106,2	128,7
pszenżyto	213458	36,9	7868334	107,4	110,5	118,4
Ziemniaki	40626	192	7819005	127,8	77,2	98,6
Buraki cukrowe	53331	567	30250223	111,3	99,3	110,5
Rzepak i rzepik	84127	25,3	2127250	85,1	109,5	93,2

Wielkopolskie było największym producentem zbóż w Polsce, a udział województwa w krajowej produkcji wynosił 13,3%. Dominujący udział w ilości zebranego ziarna miały pszenica – jedna czwarta zbiorów i pszenżyto – 20,5%.

Produkcja ziemniaków (bez uprawy w ogrodach przydomowych) ukształtowała się na poziomie 781,9 tys. ton, tj. o 1,4% niżej aniżeli w 2018 r. Zbiór ten stanowił 12,1% produkcji uzyskanej w kraju, a wielkopolskie było 3. co do wielkości producentem ziemniaków w Polsce po łódzkim i mazowieckim. Zbiory ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 701,8 tys. ton, tj. 89,8% ilości zebranej w województwie. Z 1 ha uzyskano przeciętnie 192 dt ziemniaków i był to plon niższy od ubiegłorocznego o 57 dt, a od krajowego o 22 dt.

Produkcja buraków cukrowych rozliczona według dostaw do cukrowni wyniosła 3025,0 tys. ton, tj. o 10,5% więcej niż w 2018 r. Wzrost produkcji na takim poziomie spowodowany był przede wszystkim zwiększeniem powierzchni uprawy o 11,3%, gdyż plon z 1 ha był gorszy (wyniósł 567 dt wobec 571 dt w roku poprzednim). Ilość zebranych buraków cukrowych stanowiła 21,9% zbioru krajowego, a przy takim udziale wielkopolskie zajmowało 1. lokatę wśród województw. Gospodarstwa indywidualne zebrały 2384,4 tys. ton buraków cukrowych, tj. 78,8% ilości ogółem.

Łącznie w 2019 r. zebrano 212,7 tys. ton rzepaku i rzepiku, tj. o 6,8% mniej niż przed rokiem. Udział województwa w ogólnopolskiej produkcji tych roślin stanowił 9,0% (10,4% w poprzednim roku), a wielkopolskie było 5. co do wielkości producentem rzepaków w kraju. Mniejsze zbiory tych ziaren wynikały z ograniczenia powierzchni uprawy, bowiem uzyskany średni plon przewyższał ubiegłoroczny o 9,5% i wyniósł 25,3 dt z 1 ha. W gospodarstwach indywidualnych zebrano łącznie 139,8 tys. ton rzepaku i rzepiku, tj. 65,7% zbioru w województwie.

Powierzchnia paszowa

W 2019 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła 379,7 tys. ha i w stosunku do roku poprzedniego była mniejsza o 18,8 tys. ha, tj. o 4,7% (w kraju o 70,2 tys. ha; o 1,7%). Trwałe użytki zielone zajmowały obszar 233,8 tys. ha, tj. 61,6 % powierzchni paszowej ogółem, a połowe uprawy pastewne użytkowane na paszę 145,9 tys. ha, tj. 38,4% (w kraju odpowiednio 76,4% i 23,6%). Pod połowe uprawy pastewne przeznaczono areal stanowiący 9,8% powierzchni zasiewów (w porównaniu z rokiem 2018 o 1,1 p.proc. mniej; w kraju 8,9%, spadek o 0,5 p.proc.). Pod względem wielkości powierzchni paszowej wielkopolskie zajmowało 4. lokatę w kraju za województwami: mazowieckim, podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Województwo wielkopolskie było największym producentem zbóż oraz buraków cukrowych

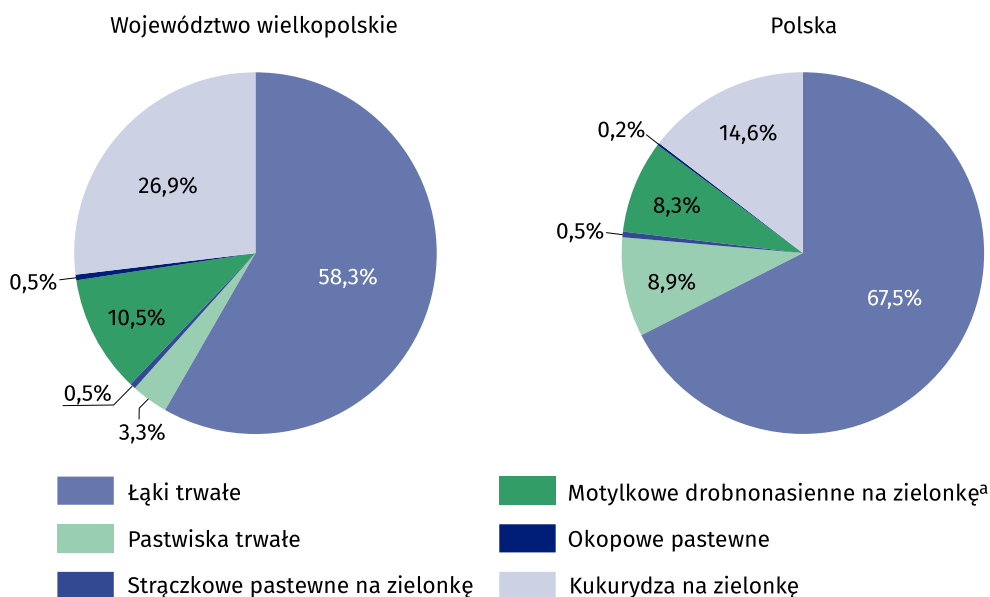
Udział województwa w powierzchni paszowej kraju stanowił 9,3%

Tablica 2. Produkcja pasz z trwałych użytków zielonych i polowych upraw pastewnych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony w dt z 1 ha	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2018=100		
Łąki trwałe	221431	43,9 ^a	9727598 ^a	101,5	100,0	101,7
Pastwiska trwałe	12411	141	1755289	63,9	92,2	59,3
Strączkowe pastewne na zielonkę	2021	149	300316	145,3	98,0	141,8
Motylkowe drobnonasienne na zielonkę ^b	39807	207	8255952	95,7	93,7	90,0
Kukurydza na zielonkę	101977	364	37081672	87,2	89,0	77,5
Okopowe pastewne	2061	323	665471	191,0	98,8	188,8

a W przeliczeniu na siano. b Oraz inne pastewne łącznie z trawami i pastwiskami polowymi.

Wykres 5. Struktura powierzchni paszowej w 2019 r.

a Oraz inne pastewne łącznie z trawami i pastwiskami polowymi.

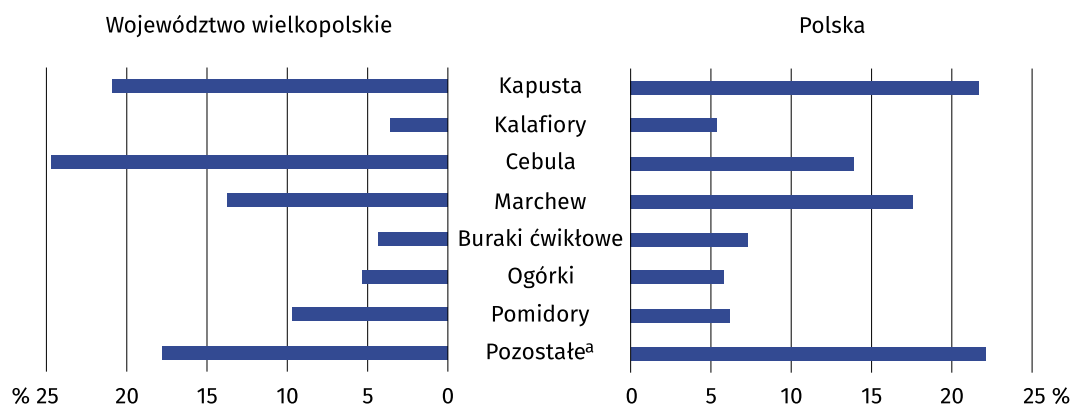
Warzywa gruntowe

Powierzchnia upraw warzyw gruntowych, łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, kształtowała się na poziomie 21,3 tys. ha i przewyższała ubiegłoroczną o 0,7% (w kraju o 0,2%). Udział województwa w krajowej powierzchni upraw warzyw kształtował się na poziomie 12,1%.

W 2019 r. zebrano 447,7 tys. ton warzyw, tj. o 3,4% mniej niż w 2018 r., a zbiór na takim poziomie stanowił 11,6% produkcji krajowej. Pod względem wielkości produkcji wielkopolskie lokoowało się na 4. miejscu w kraju. Z gospodarstw indywidualnych pochodziło 95,4% zbioru ogółem (w kraju 96,7%). Produkcja warzyw w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 128,1 kg wobec 132,8 kg w 2018 r. (w kraju 100,3 kg wobec 107,0 kg). Warunki wegetacji warzyw gruntowych, podobnie jak w poprzednim sezonie, były bardzo trudne. Pomimo zwiększenia większości powierzchni upraw, przede wszystkim długotrwała susza, jaką notowano już od wiosny, ograniczyła znacznie plonowanie podstawowych gatunków warzyw, szczególnie odmian wcześniejszych.

Produkcja warzyw w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 128,1 kg wobec 132,8 kg w 2018 r.

Wykres 6. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2019 r.

a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

Tablica 3. Produkcja warzyw gruntowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony w dt z 1 ha	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2018=100		
Warzywa	21298	.	4477179	100,7	.	96,6
kapusta	2404	389	935884	101,6	97,0	98,6
kalafior	750	218	163403	120,3	89,0	106,9
cebula	4948	224	1106588	102,5	97,8	100,2
marchew	2172	282	611677	102,6	95,3	97,7
buraki ćwikłowe	828	234	194038	101,2	90,3	91,4
ogórki	1626	146	237821	113,6	90,1	102,3
pomidory	2177	200	434360	102,4	91,7	93,5
pozostałe ^a	6392	124	793409	93,5	94,7	88,8

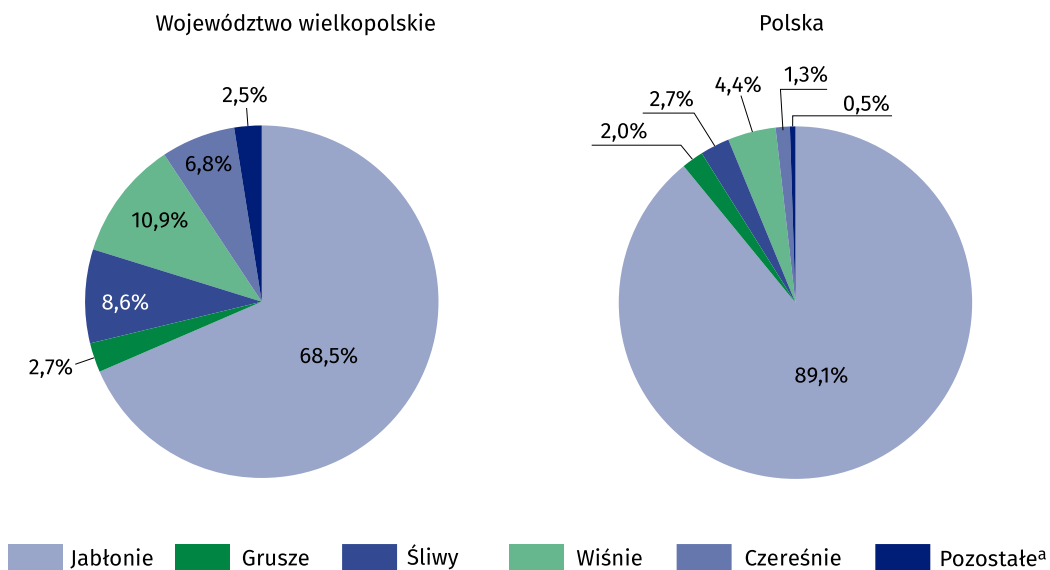
a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

Owoce w sadach i na plantacjach jagodowych

W 2019 r. zbiór owoców w sadach i na plantacjach jagodowych wyniósł 119,1 tys. ton i był mniejszy niż przed rokiem o prawie jedną czwartą – 24,5 % (w kraju o 22,5%). Sezon wegetacji drzew owocowych charakteryzował się niekorzystnymi warunkami agrometeorologicznymi, które w znaczny sposób ograniczyły plonowanie. Do spadku produkcji przyczyniło się również przesilenie drzew wysokim owocowaniem rok wcześniej. Z drzew owocowych w sadach zebrano 104,1 tys. ton (87,4% całego zbioru owoców), tj. o 26,8% mniej niż w 2018 r., a z krzewów owocowych w sadach i plantacjach jagodowych – 15,0 tys. ton (12,6% wszystkich zebranych owoców), w porównaniu z ubiegłym rokiem spadek o 2,7%. Łączny zbiór owoców w województwie stanowił 3,0% ogólnopolskiej produkcji. Biorąc pod uwagę wielkość produkcji owoców z drzew, wielkopolskie zajmowało 6. lokatę w kraju, a uwzględniając owoce jagodowe – 7. miejsce.

Produkcja owoców w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 34,1 kg wobec 45,2 kg w 2018 r. (w kraju 102,4 kg wobec 132,0 kg)

Wykres 7. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2019 r.

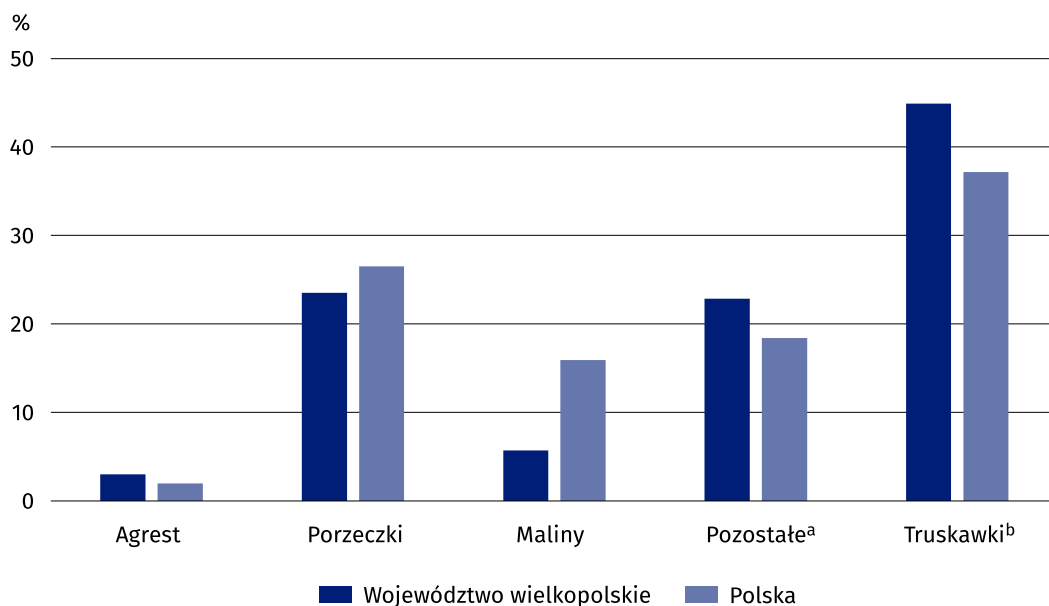
a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie.

Tablica 4. Produkcja owoców z drzew i krzewów owocowych w sadach oraz plantacji jagodowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Po-wierzchnia w ha	Plony w dt z 1 ha	Zbiory w dt	2018=100		
				Po-wierzchnia	Plony	Zbiory
Owoce z drzew	13029	.	1040762	98,9	.	73,2
jabłonie	6809	104,7	712833	98,4	72,0	70,8
grusze	404	69,4	28061	94,7	65,5	62,1
śliwy	1168	76,3	89101	99,8	88,8	88,7
wiśnie	2543	44,6	113539	99,4	72,9	72,5
czereśnie	1402	50,5	70803	100,3	87,1	87,3
pozostałe ^a	703	37,6	26425	99,5	83,4	82,9
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	2409	.	150141	99,7	.	97,3
agrest	84	54,2	4560	80,1	105,0	84,1
porzeczki	980	36,0	35282	96,3	90,0	86,6
maliny	336	25,5	8561	102,9	107,6	110,5
pozostałe ^b	1009	34,0	34252	104,2	95,8	99,7
truskawki ^c	1799	37,5	67486	101,2	100,8	102,1

a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie. b Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i inne. c łącznie z poziomkami.

Wykres 8. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych w 2019 r.

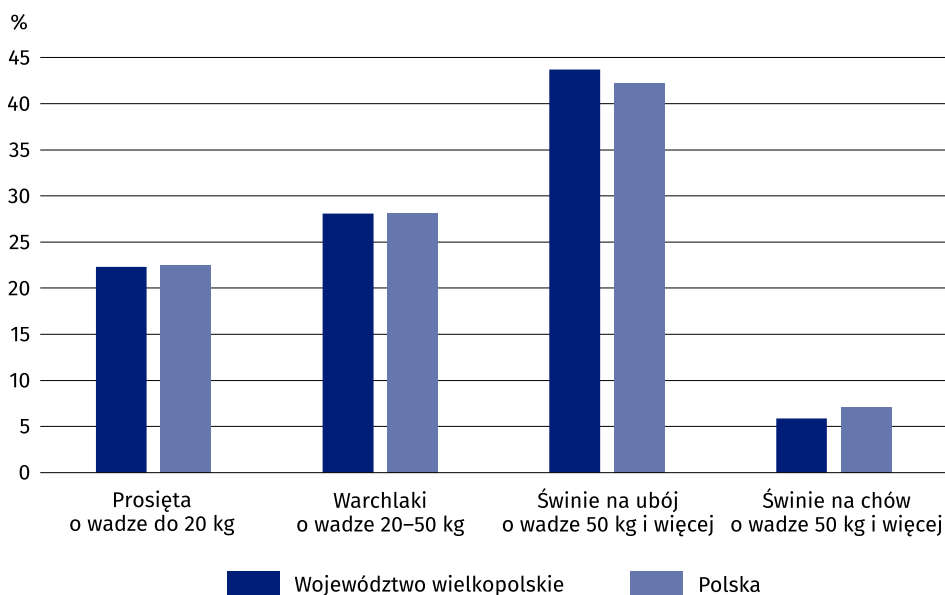
a Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i inne. b łącznie z poziomkami.

Produkcja zwierzęca

Czerwcowe badanie pogłowia zwierząt gospodarskich wykazało spadek w skali roku o 4,2% liczebności stada świń, wynoszącej 3916,1 tys. szt. (w kraju o 8,8%). Oprócz niewielkiego wzrostu liczby tuczników (o 1,0%), zarówno w wielkopolskim, jak i w kraju zaobserwowano ograniczenie liczebności wszystkich grup produkcyjno-użytkowych stada. Udział w krajowym pogłowiu, pomimo spadku liczby zwierząt, ukształtował się na poziomie 36,3%, tj. o 1,8 p.proc. wyżej niż rok wcześniej, a wielkopolskie, tak jak w ubiegłych latach, było największym producentem trzody chlewnej w Polsce. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 2362,1 tys. szt., tj. 60,3% świń ogółem (w kraju 77,1%). Obsada świń na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2019 r. wyniosła 222,5 szt., w tym loch na chów – 12,8 i była największa w kraju (średnio w Polsce przypadało 73,4 szt., w tym 5,1 szt. loch na chów). W poprzednim roku obsada świń była jeszcze większa i wyniosła odpowiednio 235,1 szt. i 14,4 szt. w przypadku loch.

W wielkopolskim utrzymywano najliczniejsze stado świń w kraju

Wykres 9. Struktura stada świń w 2019 r.

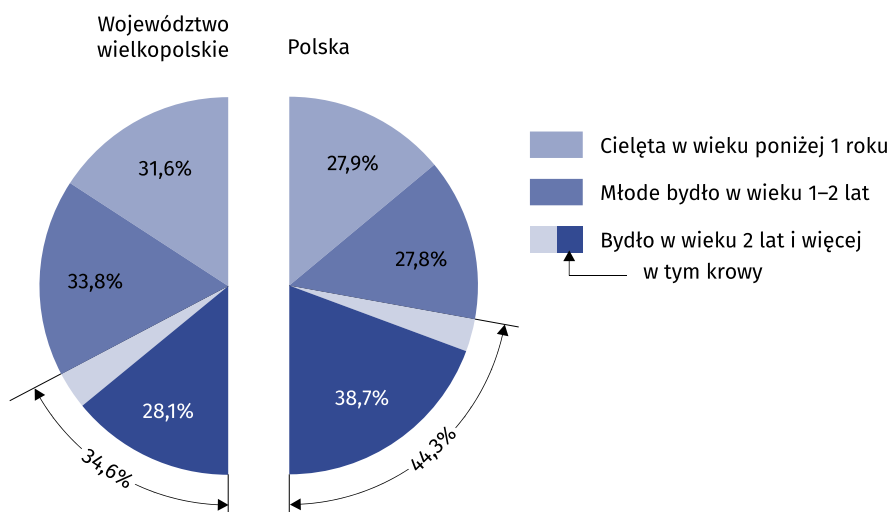
Tablica 5. Pogłowie świń w czerwcu 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w szt.	VI 2018=100	w szt.	VI 2018=100
Świnie	3916072	95,8	2362102	92,8
Prosięta o wadze do 20 kg	875299	94,8	526300	89,0
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	1098959	90,6	673834	91,7
Świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	1711767	101,0	994711	96,8
Świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	230047	90,4	167257	87,4
w tym lochy	225905	90,3	164611	87,4
w tym prośne	158637	94,8	116224	90,4

W czerwcu 2019 r. pogłowie bydła liczyło 1046,1 tys. szt. i było o 2,0% większe niż przed rokiem (w kraju roczny wzrost wyniósł 2,5%). Przyrost dotyczył grupy cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 4,4%) oraz zwierząt 2-letnich i starszych (o 4,3%), w tym krów (o 5,3%). Udział stada województwa w krajowym pogłowie bydła wynosił 16,5%, a wielkopolskie było 2. co do wielkości producentem w kraju po mazowieckim. Stado bydła pozostające w gospodarstwach indywidualnych stanowiło 90,9% pogłowia ogółem (w kraju 95,6%).

Pod względem liczebności stada bydła wielkopolskie zajmowało 2. miejsce w kraju

Wykres 10. Struktura stada bydła w 2019 r.

Na 100 ha użytków rolnych przypadało 59,4 szt. bydła, w tym krów – 16,7 (w 2018 r. 59,0 szt. wobec 16,1 szt.), przy średniej obsadzie w kraju na poziomie 43,3 szt. i 16,8 szt.

Tablica 6. Pogłowie bydła w czerwcu 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w szt.	VI 2018=100	w szt.	VI 2018=100
Bydło	1046094	102,0	951114	102,9
Cielęta poniżej 1 roku	330113	104,4	301836	105,3
Młode bydło od 1 do 2 lat	354021	97,6	333014	98,9
Bydło 2-letnie i starsze	361960	104,3	316264	105,0
w tym krowy	294181	105,3	256125	106,2
w tym mleczne	270419	103,8	236191	104,9

Pogłowie owiec w czerwcu 2019 r. liczyło 22,8 tys. szt. i stanowiło 8,3% stada krajowego, tj. o 0,7 p.proc. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Pod względem wielkości pogłowia wielkopolskie zajmowało 3. lokatę za małopolskim i podlaskim. W ciągu roku stado owiec zwiększyło się o 8,6%, przy średnim spadku w kraju o 1,3%. W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się w tym czasie 17,2 tys. szt., tj. 75,8% ogólnej liczby owiec. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,3 szt. (przeciętnie w kraju 1,9 szt.) wobec 1,2 szt. przed rokiem.

W czerwcu 2019 r. utrzymywano 42529,4 tys. szt. drobiu, tj. o 2,0% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. (podobnie jak w kraju). Udział województwa w krajowym pogłowie drobiu wynosił 20,2%, a biorąc pod uwagę wielkość stada, wielkopolskie zajmowało 1. lokatę w kraju. W strukturze gatunkowej zdecydowanie przeważał drób kurzy, który stanowił 83,3% pogłowia ogółem (wobec 87,0% w kraju i 86,7% w poprzednim roku). Rolnicy indywidualni utrzymywali 28038,1 tys. szt. drobiu, tj. 65,9% całego stada (w kraju 89,1%). Na 100 ha użytków rolnych przypadano średnio 2416,4 szt. drobiu (w kraju 1432,1 szt.) wobec 2400,1 szt. przed rokiem (w kraju 1405,9 szt.).

Skup i ceny produktów rolnych

W 2019 r. od wielkopolskich producentów skupiono produkty rolne o łącznej wartości 12620,8 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 8,1% wyższej niż przed rokiem (w kraju o 2,1%). Wartość produktów roślinnych stanowiła 24,1% ogólnej wartości produktów, a zwierzęcych 75,9% (w kraju odpowiednio 29,2% i 70,8%). Za produkty rolne dostarczone przez rolników indywidualnych zapłacono łącznie 9046,9 mln zł, tj. 71,7% ogólnej wartości (w kraju 87,2%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość skupu kształtowała się na poziomie 7171 zł wobec 6717 zł w 2018 r. (w kraju 4465 zł wobec 4380 zł).

W 2019 r. skupiono 1466,9 tys. ton zbóż, tj. o 14,3% mniej niż w poprzednim roku (w kraju mniej o 5,3%), a ilość ta stanowiła 38,2% zbiorów (w kraju 36,8%). Udział województwa w krajowym skupie zbóż kształtował się na poziomie 13,7% i biorąc pod uwagę jego wielkość, wielkopolskie było największym dostawcą zbóż w Polsce. Na 1 ha użytków rolnych skup zbóż ogółem wynosił 833 kg (w kraju 726 kg). Gospodarstwa indywidualne dostarczyły do podmiotów skupowych 1140,2 tys. ton, tj. 77,7% zbóż ogółem (w kraju 79,4%). Skup podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wyniósł 889,7 tys. ton tj. o 16,6% mniej niż w poprzednim roku (w kraju odnotowano spadek na poziomie 6,9%), a przeciętna roczna cena tych zbóż kształtowała się na poziomie 70,01 zł za 1 dt (w kraju 69,58 zł). Za ziarna zbóż notowanych na targowiskach tj. pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa rolnicy otrzymywali średnio 88,46 zł, (w kraju 81,86 zł).

Wielkopolskie plasowało się na 1. miejscu wśród producentów drobiu w kraju

W skupie dominowały produkty zwierzęce, a ich wartość stanowiła 75,9% ogólnej wartości skupionych produktów rolnych

Na 1 ha użytków rolnych skup zbóż ogółem wynosił 833 kg (w kraju 726 kg)

Tablica 7. Ilość i wartość skupu ważniejszych produktów rolnych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość		Wartość	
	w liczbach bezwzględnych	2018=100	w tys. zł	2018=100
Zboża w t	1466864	85,7	996973,6	88,2
w tym zboża podstawowe	901792	83,3	632867,3	85,4
pszenica	520848	83,3	383847,3	83,8
żyto	131842	71,9	82076,1	81,8
jęczmień	74639	94,2	52104,1	94,8
owies i mieszanki zbożowe	12988	119,0	9043,0	139,9
pszenżyto	161475	88,1	105796,8	87,5
Ziemniaki w t	330196	89,3	242605,1	132,8
Buraki cukrowe w t	3290458	114,0	356659,7	113,4
Rzepak i rzepik w t	171954	160,8	272179,1	164,5
Warzywa w t	309314	82,4	486952,1	100,5
Owoce w t	97321	82,7	196019,0	104,9
Żywiec rzeźny ^a w t	1425197	103,2	6922927,6	112,1
w tym: bydło (bez cieląt)	183684	94,2	1129095,8	88,4
cielęta	134	136,7	949,6	150,1
świnie	563655	93,7	3068742,8	113,1
owce	299	194,2	2068,4	167,2
konie	187	134,5	1949,8	138,7
drób	677238	115,9	2720121,2	124,6
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	1041525	103,5	.	.
Mleko krowie w tys. l	1814373	102,3	2429202,3	103,2
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	369123	170,3	87266,0	211,2

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

W 2019 r. skupiono 330,2 tys. ton ziemniaków, co w skali kraju stanowiło 21,2%, a wielkopolskie było ich największym dostawcą. Skup na takim poziomie stanowił 42,2% zbioru (w kraju 24,1%). Gospodarstwa indywidualne dostarczyły na rynek rolny 278,9 tys. ton ziemniaków, tj. 84,5%. Skup ziemniaków w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wynosił 188 kg (w kraju 106 kg). W porównaniu z poprzednim rokiem dostawy ziemniaków zmniejszyły się o 10,7%, przy przeciętnym spadku w kraju o 9,7%. W warunkach zmniejszonej podaży, przeciętne ceny ziemniaków były o wiele wyższe niż w poprzednim roku. Za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie płacono średnio 115,79 zł, tj. o 50,9% więcej (w kraju przeciętna cena ziemniaków wyniosła 84,54 zł; wzrost o 45,7%). Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych kształtowała się na poziomie 201,99 zł za dt i była niemal dwukrotnie wyższa od notowanej w poprzednim roku (w kraju 189,17 zł; wzrost o 95,1%).

W 2019 r. do przemysłu cukrowniczego dostarczono 3290,5 tys. ton buraków cukrowych, tj. o 14,0% więcej niż przed rokiem (w kraju o 2,7% mniej). Z gospodarstw indywidualnych pochodziło 2649,8 tys. ton, tj. 80,5% całej ilości skupionych buraków. Skup zrealizowany w województwie stanowił 22,8% skupu krajowego. Na 1 ha użytków rolnych przypadało 1870 kg skupionych buraków cukrowych (w kraju 982 kg). Za 1 dt buraków płacono dostawcom średnio 10,84 zł (w kraju 10,67 zł).

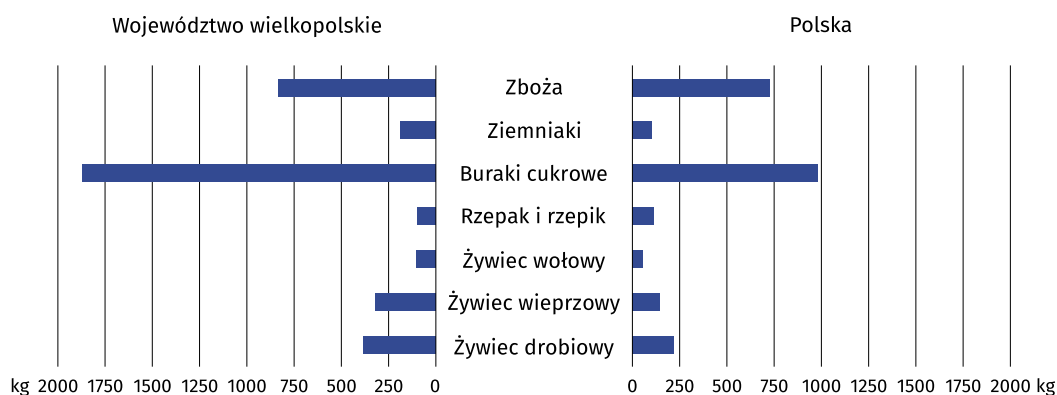
W 2019 r. łącznie skupiono 172,0 tys. ton rzepaku i rzepiku, tj. o 60,8% więcej niż w ubiegłym roku (w kraju o 4,5%). Ilość ta stanowiła 80,8% uzyskanego zbioru oraz 10,4% krajowego

Wielkopolskie było największym dostawcą ziarna zbóż i ziemniaków w kraju

Na wolnym rynku cena ziemniaków jadalnych osiągnęła poziom prawie dwukrotnie wyższy niż w 2018 r.

skupu tych roślin, a wielkopolskie było ich 3. co do wielkości dostawcą. Gospodarstwa indywidualne dostarczyły 88,7 tys. ton, tj. 51,6% ogólnej ilości. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup rzepaku i rzepiku kształtował się na poziomie 98 kg (w kraju 113 kg). Średnioroczna cena rzepaku i rzepiku na rynku rolnym wyniosła 158,29 zł za 1 dt (w kraju 155,85 zł).

Wykres 11. Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2019 r.

Wielkość skupu wyrażona w wadze żywej dla żywca wołowego (bez cieląt) wyniosła 183,7 tys. ton i była o 5,8% mniejsza od notowanej w 2018 r. (w kraju o 11,5%). Skup zrealizowany w wielkopolskim stanowił 23,0% wielkości krajowej (21,6% przed rokiem), a województwo lokowało się na 1. miejscu. Dostawy gospodarstw indywidualnych wyniosły 169,9 tys. ton, tj. 92,5% wagi całego skupionego żywca wołowego. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup ten wyniósł 104 kg (w kraju 54 kg). Cena skupu żywca wołowego osiągnęła wartość 6,15 zł za kg i w ciągu roku obniżyła się o 6,2% (w kraju 6,33 zł; spadek o 3,7%).

Wolumen skupu żywca wieprzowego kształtował się na poziomie 563,7 tys. ton, tj. o 6,3% niższym aniżeli w 2018 r. (w Polsce niżej o 9,3%). Udział wielkopolskiego w ogólnopolskim skupie trzody chlewnej w 2019 r. wyniósł 26,2%, tj. o 0,9 p.proc. więcej niż w poprzednim roku, a województwo było największym dostawcą. Gospodarstwa indywidualne dostarczyły 191,3 tys. ton, tj. 33,9% skupionej ilości. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup żywca wieprzowego stanowił 320 kg (w kraju 147 kg). Cena skupu 1 kg żywca wieprzowego wyniosła 5,44 zł, co w skali roku oznacza wzrost o 20,7% (w kraju 5,39 zł; cena wyższa o 20,3%). Pomimo poprawy w ciągu 2019 r., relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta (kształtowała się z niewielkimi wahaniami od 5,2 w styczniu do 8,1 w grudniu) utrzymywała się poniżej poziomu rentowności przyjętego za optymalny dla tuczu świń (tj. co najmniej 10–11).

Dostawy żywca drobiowego w 2019 r. kształtowały się na poziomie 677,2 tys. ton, tj. o 15,9% wyższym niż w 2018 r. (przeciętnie w Polsce skupiono w tym czasie o 3,5% drobiu rzeźnego więcej). W skali kraju skup żywca drobiowego w województwie stanowił 20,8%, tj. o 2,3 p.proc. więcej niż przed rokiem, a udział ten plasował wielkopolskie na 2. miejscu w kraju po mazowieckim. Dostawy od rolników indywidualnych wyniosły 626,5 tys. ton żywca drobiowego, tj. 92,5% ilości skupu drobiu rzeźnego ogółem. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skupiono 385 kg żywca drobiowego (w kraju 222 kg). Za 1 kg żywca drobiowego producenci otrzymywali przeciętnie 4,02 zł, tj. 7,5% więcej niż przed rokiem (w kraju 3,90 zł; wzrost o 3,5%).

Podaż żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami (w wadze poubojowej ciepłej), w 2019 r. wyniosła 1041,5 tys. ton i stanowiła 22,9% skupu krajowego (21,4% przed rokiem). Skup na takim poziomie przewyższał ubiegłoroczny o 3,5% (w kraju zanotowano spadek dostaw średnio o 3,1%). Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych przypadają 592 kg skupionego mięsa (w kraju 310 kg).

W 2019 r. do skupu producenci przekazali 1814,4 mln l mleka, tj. o 2,3% więcej niż rok wcześniej (w kraju więcej o 1,8%). Udział w krajowym skupie mleka kształtował się na poziomie 15,3% (podobnie jak przed rokiem), a wielkopolskie było 3. co do wielkości dostawcą po mazowieckim i podlaskim. Gospodarstwa indywidualne dostarczyły 1498,8 mln l mleka, tj. 82,6% ilości skupionej w województwie. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup mleka stanowił 1031 l (w Polsce średnio 805 l), a od 1 krowy wyniósł przeciętnie 6168 l (w kraju 4806 l). Średnioroczna cena mleka za 1 hl w skupie wyniosła 133,89 zł, tj. o 0,8% więcej niż przed rokiem (w kraju 135,27 zł; wzrost o 0,5%).

Wielkopolskie było największym dostawcą żywca wołowego, wieprzowego oraz jaj kurzych konsumpcyjnych

Na rynku rolnym w ciągu roku wzrosły ceny notowanych podstawowych produktów rolnych, oprócz żywca wołowego

W 2019 r. skup jaj kurzych konsumpcyjnych zwiększył się w stosunku do ubiegłorocznego o 70,3% (w kraju o 9,8%) i wyniósł 369,1 mln szt. Rolnicy indywidualni dostarczyli 249,6 mln szt., tj. 67,6% skupionych jaj ogółem. Z wielkopolskiego pochodziło najwięcej – 44,8% krajowej podaży jaj.

Tablica 8. Przeciętne ceny roczne podstawowych produktów rolnych w skupie i na targowiskach w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Skup		Targowiska	
	w zł	2018=100	w zł	2018=100
Ziarno zbóż za 1 dt:				
pszenica	73,56	100,7	96,49	111,5
żyto	62,10	114,4	80,78	115,3
jęczmień	69,27	101,4	90,91	112,1
Ziemniaki jadalne ^a za 1 dt	115,79	150,9	201,99	198,0
Żywiec rzeźny za 1 kg:				
wołowy (bez cielęcogo)	6,15	93,8	.	.
wieprzowy	5,44	120,7	.	.
drobiowy	4,02	107,5	.	.
Mleko za 1 l	1,34	100,8	.	.

a Bez wczesnych.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu
Dyrektor Jacek Kowalewski
tel: 61 2798 266

Rozpowszechnianie:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 320, 61 2798 323
e-mail: informatoriumPOZ@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl

[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)

[@UrzadStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/@UrzadStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania

[Produkcja upraw rolnych i ogrodnich w 2019 r.](#)

[Rolnictwo w województwie wielkopolskim w 2018 r.](#)

[Skup i ceny produktów rolnych w 2019 roku](#)

[Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w 2019 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ceny skupu](#)

[Ceny targowiskowe](#)

[Grunty pod zasiewami](#)

[Nawozy mineralne lub chemiczne](#)

[Nawozy wapniowe](#)

[Obsada inwentarza](#)

[Powierzchnia upraw](#)

[Rok gospodarczy w rolnictwie](#)

[Sady](#)

[Trwałe użytki zielone](#)

[Użytki rolne](#)

[Zwierzęta gospodarskie](#)